

Basniza un skola.

Natans Kristijs.

(Veigums.)

Drihs pehz sawas atlaishanas Natans usmekleja kahdu deewa-
bihjigu mahzitaju. Schim winsch nu istahstija wisu sawu ahriko un
eelskligo gadijumu un luhds, lai tas winu kristitu un peenemtu pee
swehta wakaria. Kad mahzitajs winu bija kreetni paherbandijis, tad
tas raktija sawam preeskuekam ta: „Kas no pascha Deewa ir mah-
zits, ka schis Israeleetis, tam nam waijadis, wehl no zilveleem da-
buht mahzib. Tomehr es esmu winu wisa muhsu tizibas atfshchanā
kreetni mahzijis un pahrezzinajes, ka es grehkotu pret Deewu, kad
gribetu tam kristibu leegt.“ — Pehz kahdahm nedekam winsch tapa
ta pilsehla leelatāja basnizā, wiseem redsot, leistiks un baudijsa pehz
tam svehtu wakariju.

Ihestenais slepawa, kas bija peenehmis zitu uswahedu un dsh-
woja eelsch P. pee sawa feewas-tehwa par weefnizneka palibgu, bija
jau daschu reis zaur ne-apdomigu valodu us fewis greefis laumas do-
mas, kamehr reis atgadijahs, kur winsch fewi pilnigi par wainigu no-
dewahs. Kahdā deenā runaja schini weefnizā diwi sweschineeki pahy
mineto slepawas dorbu un wisu to atgadijumu. Wina peemineja M.
krodseneea dehlu, no kura laudis domajot, ka winsch efot pee schi
grehla darba wainigs, — un kad tai pačča brihi eehza schi weefniz-
neeka snots, tad weens no scheem sweschineekeem fazija jokodams un
bes nekahda nodoma: „Winsch teek aprastihis us mata tahds pat, ka
schē muhsu jaunais weefnizneka kungs!“ — Pee scheem wahrdeem
jaunais weefnizneeka palika til bahls ka drehbe un drebjea pee wifas
meesas; winsch gribuja ko runah, bet newareja tai azumirkli nela laba
sajehgt. To wisu noskatijahs kahds teesness, kas ari bija te atnahzis.
Winaam ta leeta nerahdijahs wairts til joziga; winsch aissiedsahs pee
fawa amata beedra, un abi nu nospreeda, scho zilwelu nemanot ap-
wakteht un nahti to fanemt zeeti, kas tad ari ta notifa.

Pee pirmahs pahrlauschinas hanas finaja us wiseem
jautajumeem jo manigi atbildeht un isgristes, bet zaur gaxaku isme-
klechanu salaffijahs arveenu wairak un wairak peerahdijahnu, un ari
wina neriktiq išteikshana pahr sagto gredenu, kas winam tapa te pee
teefas atremts, jau bija gandrihs puspeerahdijahna. Pehdigi to, ko
newareja pee wina pabeigt ahrigais teesness, pabeida wina eelskligais
fogis. Sirds nemers un mokas atspogulojahs us wina waiga til
gaischi, ta ka teesness winam teiga skaidri ažis: „Tu niknais kaundari!
Waj tu gribi wehl ilgaki ta Winsusinatajus un Winsursetajus preeskha
melot? Tu stahnu us paschas besdibina malas; kamehr winsch tewi wehl
nam norijis, tad dodi pateckhai godu un faki: ja!“ — Driebodams
pee wiseem lozelkeem, winsch fazija: ja! — No schi brihscha winsch
nu istahstija wisu, kas bija notizis pee schi grehla darba. Winsch
tapa pehz teefas spreeduma us tigrus platscha apstrahpehīs, wiseem re-
dsot, un us fescheem gadeem pee zetolkchnu darbeam peelksts.

Muhsu tizigais Natans, tagad — pehz kristita wahrd — Kristijs,
dabujis finaht, kas P. pilsehla notizis, tapa loti noslumis pah
nelaimigo. — Kur zits buhtu preezajees, redsedams, sawu kaundari no-
foditu, tur schis kahroja wina dweheli isglahbt un uswest us dshwibas
zela. Tapehz winsch apnehmajs, vats us mineto zeetoknī zelot, un
tur us fescheem gadeem eekorteletees, lai waretu scho zetumneku if de-
nas apmekleht un winam palihdscht meesigi un garigi. Preeskha tahda
noluksa winsch isluhdsahs no komandanta un teesahm atwelschanu.

Winsch gahdaja preeskha zetumneka labaku baribu, un tapat ari, kad
tas diwas nedelas guleja slims, par sahlehm un apkopschanu. Schini
slimiba winsch eefahla to ari garigi ahrlscht, proti wina dweheli at-
greest ni pasuchanas zeleem. Winsch to mahzija, norahja, luhds un
swehtu apnehmajs, slimneka dweheli isglahbt, ka lai tas ka atgreesigs
grehzineeks pee fawa Pestitaja gresschahs. Wina afaras un wahdi
palihdscht, — tam kungam patika tahda sirds atmihstina schana. Slep-
kawa noscheloa ar asarahm sawus grehkus un luhdsahs ar dfti no-
slumusku un atgreesigs sirds schelastibu un grehku pedoschanu. Tas
kungs paklausija tahdu luhgschanu un dahninaja wina dweheli meeru.
No schis deenas winsch eefahla atspirgt. Pehz sawas atweseloschana-
habs tas bija palizis gluschi sawads zilwels. Wina godigā un deewa-
bihjigā usweschana habs tapa finama ari pascham komandantam, kas winu
fahla eemihleht un wina likteni pehz eespehjas atweeglinah.

Pehz notezejuscheem strahps gadeem winsch tapa olaists no zee-
tuma. Wina garigais un meeigais glahbejs to usnehma sawā namā.
Wina palika kopā daschus mehneshus un eestiprinajahs if deenas zaur
luhgschanahm un tigib Deewa mihlesibas atfshchanā, kas bija abeem
pilna mehā notikusi. Kad wini bija abi kopā svehtu wakarini bau-
dijuschi, tad Kristijs pawadija sawu tagadejo draugu lihds wina mah-
jahm, kur wina laulatā draudsene tam precizi fawu pirmdimto deh-
linu wedi preti, kas tai, kad wihru aissveda us zetumu, pirmā gadā
bijas pedsimis. Nahkama rihtā Kristijs atvadijahs un dewahs us
fawu dshwes weetu, kur winsch pehz trim waj tschelteem mehneshcheem
saflima un drihs pehz tam, Deewu flavedams, aissgha us muhschiga-
jeem dshwokleem. Beidsot winsch wehl fazija: „Nu Taws kalps war
meerā aissbraukt, jo manas azis ir to Pestitaju redsejuscha!“ — Us
fawas slimibas gultas winsch daudsreis mehdsa peemineht sawu draugu
un luhdsahs, lai tas kungs winu gribetu ustureht tizibā un mihlesibā
lihds pat galam un to dariht par spihdoschu gaischumu starp team fa-
wejeem. Schi luhgschana tapa no Deewa scheligi vallaista. Wina
draugs palika ustizigs lihds pat galam un bija par svehtibū tillab fa-
wai laulatā draudsenei, ka ari winas wezakeem, kas zaur wina kristigu
un deewabihjigu dshwoschanu tisprinajahs tizibā, atfazijahs no pasau-
les un grehleem un staigaja us ta schaurā zela, kas wed us muhschigu
dshwoschanu. Winsch bija gan par apfmeekli wiseem Deewa saino-
tajeem un smehjeeme, bet ari par preeskhschini wiseem tahdeem, kas
Deewam un Kristum kalpoja un Los flaveja. Chr. Rawing.

Fridrikis Alberts Augusti.

Ilk brihschki Deewis zilvelus wada pee atfeschana habs, to
mums raha ari schis stahstis no Fridrika Alberta Augusti, kas 1782.
gadā Schenbergas pilsehla mahzitaja amata nomira. Winsch bija
dismis Frankfurtee pee Oder-upes no Zuhdu wezakeem 1699. gadā.
Agraki wina fawza, kad wehl nebija kristigu tizibā peenehmis, par Josuū
Benu Abrahmu Herscheli. Wina tehws, Abbrams Wihners, bija ba-
gats tirgonis un mahzija vats sawu dehlu jau no zetortā gada loshti
un rafkstīt un loti preezajahs, kad mafais sehns kahdu nodatu no Mo-
sus grahamatah waj Dahwida dseefmahm prata no galwas. — Jau
festā gadā winsch eefahla Talmudu loshti. Kad daschahrt no wina
tautas kahdi augstaki weesi bija sapulzejusches, tad mafajam Hersch-
eli waijadseja kahdu ihfaku runu fagereht. Kahdu reis gadijahs, ka
pee tahdas runas kahds no kahdahdaneem augsti mahzitem wiherem
us wina galwu fawas rokas lila un, to svehtidams, fazija: „Schis
Israeli mahzis un ka labs gans to ganihs!“

Desmitā gadā Herschelis pasaudeja sawu mihlo tehju un nepe-
kususcho skolotaju, kas winam loti fahjeja sirdi, wisu wairak tapebz,
ka nu mahte negribeja to wairs dauds mahzis, bet wehlejabs, lai dehls
paliku fawu tehwa amata; bet tomehr pehdigi, us wina luhgschanas,
ta atkahuva tam walu, dariht, ka pats gribot. Herschelis nu mahzi-
jabs nepekfus. Wina weenigais mehrkis bija, sawā laikā usnemt lee-
las zeloschanas, un ihpachī apmekleht to semi, kur wina wezehwi dsh-
wojuschi.

Ap to paschū laiku atnahja no Jerusalemes us Frankfurti kahds
augsti mahzits wihrs, wahrdā Bars Jekutils, gribedams tē dahninās
falafis titlab preeskha daschu Zuhdu atfshabinaschanas, turi bija Turku
rokās, ka ari preeskha daschu svehtu weetu usfopchanas. Winsch
tapa schē no Frankfurtes Zuhdu draudsene ar leelu godu fagaidihs, un
iklatrs preezajahs, tahdu flawenu wihru redseht; bet neweens ar winu
til dauds nefarunajahs, ka masais Herschelis, kas winu bija ar kahdu
runu apfweizinajis. Jekutils raudsja, zik waredams, us wina dascha-
deem jautajumeem atbildeht un pahz Jerusalemes dshwvi un buhgscha-
nahm ko pastahstiht, ta ka schis bija gataws, tuhlt no mahtes atwadi-
tees un svehtajam vihram, kas til jokodams winu bija usaizinajis,
eet lihds. Behdigi winsch noskatijahs schim vihram pakal, kad tas
pehz nezik deenahm jau dewahs projam; bet jo leelaks bija wina preeks,
kad to pehz pušgada atkal fagaidija. Ar asarahm winsch nu luhdsahs,
lai to daschu nemot lihds. Mahtei rahdijahs tahds luhgums, sawu
weenigo dehlu no fewis atlaist un to warbuht nekad wairs neredsht,
pawisam ne-eespehjama leeta, — bet tomehr zaur draugu peeruna-
schana ta dewahs meerā; tee winai eeteiza, ka tahdam mundram un
wefeligan sehnām, kahds wina dehls ir, efot til wehrts zelot.

(Turpmāt wehl.)

Gawenu dseesma.

Pehz J. Menher'a, miris 1734. g.

(Meld.: Belees, mana sirds, un modees.)

1. Kas pee krusta preeskha man miris, Kas pee krusta preeskha man miris,
To no sirds es mihleju, To no sirds es mihleju!
Pasaļ's preekli, wella tihlli, — Kā tad es gan wehl us preeskha
Duhprahit es jums atskal! Grehkeem drošchi kalpoti?
Rost ar', meesas kahriba, — Kad jau buhu apfmebjis
Kas man grehkds waldsina! Wina svehtahs asinis! —
Es pee Jesu krusta tweros, Ne wis! Es pee Jesus tweros,
Tam eelsch tizibas peckeros! Tam eelsch tizibas peckeros!

3.

Kas pee krusta preeskha man miris, Kas pee krusta preeskha man miris,
To no sirds es mihleju, To no sirds es mihleju!
Un par Wina ruhtahm mokahm Boj gan behdas wehl, waj preekli
Duhprahit es jums atskal! Man no Wina atfshirti?
Sawu meeru Wina man dod, Plifums, badds, waj baibiba,
Jaunu puehli sirds atrod, — Nahwe, waj ar' dshwiba? —
Tandehl es pee Jesus tweros, Ne wis! Es pee Jesus tweros,
Tam eelsch tizibas peckeros! Tam eelsch tizibas peckeros!

4.

Kas pee krusta preeskha man miris, Kas pee krusta preeskha man miris,
To no sirds es mihleju, To no sirds es mihleju!
Un par Wina ruhtahm mokahm Boj gan behdas wehl, waj preekli
Duhprahit es jums atskal! Man no Wina atfshirti?
Sawu meeru Wina man dod, Plifums, badds, waj baibiba,
Jaunu puehli sirds atrod, — Nahwe, waj ar' dshwiba? —
Tandehl es pee Jesus tweros, Ne wis! Es pee Jesus tweros,
Tam eelsch tizibas peckeros! Tam eelsch tizibas peckeros!

5.

Kas pee krusta preeskha man miris, Kas pee krusta preeskha man miris,
To no sirds es mihleju, To no sirds es mihleju!
Lai ar' meesas fakti pihfchis, — Lai ar' meesas fakti pihfchis,
Jesu atvērēs tapinu! Deewa Jehrū redsejhu,
Sawas dweh'les bruhiganu! Muhscham tur pee Wina twerschos,
Tam eelsch tizibas peckeros! Tam eelsch tizibas peckeros!

6. A.

Pehterburga, 6. Meržā. Kasals Afchinovs lihds ar arkiman-
butu Paſu no Abesinijas tagad atvesti us Sewastopoli. 136 Afchinova
deedri, kas us Odesas ostas tika atvesti, pa leelakai datai jau attal at-
laisti vala.

Tuhra, 18. (6.) Meržā. Bulanschi's svehtdeen fheit atbrauja
us goda-meelaſtu. Wina eeraugot, laudis bahnuss pa dalai tam usga-
vileja, pa datai nizinoſchi uswilpoja.

Wehstules un atbildei.

1. Jaunpils pagasta waldei: Us pedoto adresa tuhlt issuh-
tisim 1 efemplari no „Latvieshu Aviseh“ un lihds schim isnahukhos num-
murus dabuseet drihs pakal. Buhtu patikami, kad mums waretu pefuhit
to kwhi.

Ekspedizijs.

2. A. J.: No tahda, kas grib kahdu Baltijas juhskolā eestahstees
par mahzeli, nelahdas zitas finashanas nevrafa, ka tikai lauhgschana un raf-
fshana. Mahzibas kursus jeb laiks sneedsahs no Oktobera lihds Aprilim.
Pa wafaru folnekeem jabrauz pa juhru. Kas tihalli mahzahs, warbuht
jou pehz weena kuri nobeigshanas war eksameni nolikt; tomehr tas gan reti
notiks, — arveenu webl otra, waj ari treshā seema buhs janem valsgā.
Pa mahzibas laiku, un tāpat ari wehl, kamehr atlaikas mahzells kahdu
zugnežibas deenesā, winsch atfshabinahs no kahdahdaneem.

3. J. Strautin., J. Grūnš. u. t. j. pr. Gr-dsos: Buhtu
labaki bijis, kad kahdu zitu, kas mahl westules rafkstīt, buhtu lubguschi, to
dariht, ja paschi to nepehjajt. Kad buhtu atbidi dabujuschi. Tā nu Juhs
welti gaiviseet.

4. J. R.: Dabuheet.

5. J. Snikernekeem: Iuhfu fuhsibas rafkstīt pahr awises uslave-
shana, ne wis schē, bet Iuhfu pagasta, tagad wehl nenorukasim, bet pa-
preeskha leetu ismellefim. Warbuht ka ari bes tam isdosees nelahrtibū is-
nhiznaih.

6. Tehritin.: Usnemim.

Kreemu papihra naudas kurss.

Berline, 18. (6.) Meržā.

100 rublu seita nauda 330 Bahzu mahras jeb 110 Pruhšču dahls.

100 " papihra " 216 $\frac{1}{2}$ " " 72 $\frac{1}{2}$ "

„Latv. Aviseh“ isdeweis: A. Bielenstein. Nedaktors: Th. Neander.

Dozvoleno cenzuroju. Riga, 6.-go Marta 1889 g.

Drukājis pee J. F. Steffenhagen un debla Jelgava.

Wišjanakahs finas.

Pehterburga, 4. Meržā. „Journal de St. Petersbourg“ faka,
ka efot itin prahigi no Afganistanas emira jeb waldeenka, ka winsch
leedsahs, pret Kreewiju naidigi istureetes; jo kad tas Kreewijai pretotos,
kad winam tas loti silti idotos. — Ta pati awise issahahs, ka pah-
grojumi Serbijs meera istureshanas un fahrtibas fina ne-efot nosch-
lojami.

88.